

*Tanzania* og *Uganda*. Iøvrigt fandt *Mali*, at FN-pagtens kapitel VII vedrørende gennemførelse af sanktioner burde være den eneste inspirationskilde for afgørende skridt mod Portugal.

*Portugal*, som ikke deltog i generaldebatten, fremhævede i et svar, at visse lande atter i år havde gentaget deres anklager mod Portugal og fremført trusler, som ikke var i overensstemmelse med pagtens bestemmelser om fredelig sameksistens. Klagerne mod Portugal for at udgøre en trusel mod freden og sikkerheden i Afrika og for ved grænsekrænkelser at true nabostaters uafhængighed var grundløse. De kom fra lande, som til trods for deres erklærede hensigter om at leve i fred i respekt for loven, udrustede bevæbnede terrorbander, som dagligt krydsede grænserne til de portugisiske områder og spredte død og ødelæggelse. Portugal gentog sit tidligere fremsatte tilbud om oprettelse af bilaterale grænsekontrollsystemer, så sandheden om grænsekrænkelserne kunne komme frem.

Portugal var rede til at samarbejde med alle lande i Afrika uden hensyn til regeringsform ud fra den faste overbevisning, at Afrikas problemer kun kunne løses gennem dialog og forståelse og ikke ved trusler.

Portugal erklærede, at alle var velkomne til at aflægge besøg i de portugisiske områder og ved selvsyn gøre sig bekendt med de fremskridt, der var sket på det økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige område. På det politiske område var der ved en nylig ændring af Portugals forfatning givet de oversøiske provinser fuld autonomi indenfor den økonomiske og administrative sektor.

Der blev givet udtryk for almindelig beklagelse over, at *sanktionerne mod Sydrhodesia* ikke havde virket efter deres hensigt, og en lang række afrikanske lande lagde på ny ansvaret for den videre udvikling på Storbritannien. Enkelte lande krævede i lighed med tidligere, at Storbritannien anvendte magt overfor Smith-regimet. Der blev givet udtryk for store betænkeligheder ved den genetablerede kontakt mellem den britiske regering og Smith-regimet, og fra flere sider blev der rettet kraftige advarsler til Storbritannien om ikke at indgå på noget kompromis, der betød en afvigelse fra de såkaldte fem principper.

## 6. Europæiske spørgsmål.

Det var i al væsentligt kun de europæiske lande og USA, der i deres indlæg beskæftigede sig med spørgsmål vedrørende Europa. Enkelte ikke-europæiske lande påpegede ganske kort betydningen for opretholdelsen af den internationale fred af en fortsat afspænding i Europa.

### a. Situationen i Centraleuropa.

I alle indlæg bortset fra det albanske blev der givet udtryk for tilfredshed med den udvikling henimod afspænding, som situationen i Centraleuropa var undergået gennem de sidste år, og som havde givet sig udslag dels i undertegnelsen af traktaterne om ikke-magtanvendelse mellem på den ene side Forbundsrepublikken Tyskland og på den anden side Polen og Sovjetunionen, dels i undertegnelsen af 4-magtsaftalen om Vestberlins fremtidige status.

Fra østeuropæisk side understregedes det, at der med disse aftaler, som var baseret på en erkendelse af realiteterne i efterkrigstidens Europa, herunder især de eksisterende grænsers ukrænkelighed, var skabt grundlag for universel anerkendelse af Østtysklands fulde suverænitet og for begge tyske stater snarlige optagelse i FN.

Af de vestlige lande berørte kun *Finland* spørgsmålet om Østtysklands fremtidige status. Fra finsk side fremhævedes, at den stedfindende afspændingsproces i Europa havde opmuntret Finland til at tage et nyt initiativ i Tysklandsspørgsmålet med henblik på samtidig oprettelse af diplomatiske forbindelser med begge tyske stater.

*Jugoslavien* fandt, at Berlin-aftalen var betydningsfuld i sig selv som et bevis på, at selv meget vanskelige internationale spørgsmål kunne løses gennem forhandlinger, når blot parterne udviste tålmodighed og gensidig forståelse.

*Tjekkoslaviet* udtrykte håb om, at de igangværende forhandlinger med Vesttyskland om en normalisering af forholdet mellem de to lande ville føre til et gunstigt resultat, men understregede, at dette forudsatte, at Vesttyskland erklærede Münchenaftalerne af 1938 for ugyldige ex tunc.

### b. Konference om europæisk sikkerhed.

Det blev i adskillige indlæg fremhævet, at de førnævnte aftaler, når de var ratificeret